

УДК 342.9.07+ 351.85 + 008:316.462
DOI <https://doi.org/10.32840/1813-3401.2022.4.8>

О. А. Менська

кандидат юридичних наук,
магістр публічного управління та адміністрування
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ІНСТИТУАЛІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ В УКРАЇНІ

Поступальне термінологічне окреслення нових нагальних питань, законопроектна недосказанність, опосередковане вираження наукової думки та її алегоричність, призводять до переосмислення або уточнення певних дослідницьких позицій, у тому числі й щодо питань впровадження механізму публічного управління у сфері охорони культурної спадщини в Україні. Увіраження набуває думка, що процес інституалізації хоча і розпочато, проте відбувається певне поступальне його гальмування.

У результаті теоретичного аналізу інституалізації публічного управління в сфері охорони культурної спадщини, можна говорити про налагодження стабільного механізму для співпраці органів державної влади, місцевого самоврядування та громадськості.

Об'єкти культурної спадщини, що мають мультидисциплінарний статус, є предметом вивчення не тільки в науках із державного управління, правознавстві, а й на таких ділянках наукового знання, як: соціологія, культурологія, філософія тощо. Дійсно, культурне надбання постає об'єктом дослідження різних галузей наукового пізнання, а загострення проблеми щодо його збереження латентно чи відкрито звучить у багатьох наукових джерелах із різних галузей. І сприяє цьому теперішня кричуща ситуація з технічним станом багатьох об'єктів вітчизняного культурного надбання.

У праці акцентовано, що інституціональним забезпеченням повноцінного функціонування пам'яткоохоронної сфери має бути синергія забезпечення єдності компетентних інституцій. Водночас значущу роль у збереженні пам'яток культури можуть відігравати неурядові інституції, зокрема різні громадські об'єднання. Відповідно, наголошено на важливості думки про залучення небайдужої громадськості до пам'яткоохоронної діяльності, що може бути ефективним механізмом контролю, здатним допомогти у питаннях захисту, охорони та збереження культурної самобутності, яка матеріалізована в об'єктах культурної спадщини.

Тож ця та інші тези, дають змогу підтримати ідею авторки про впровадження механізму публічного управління у сфері охорони культурної спадщини із таким вкрай потрібним його елементом як громадськість.

Ключові слова: державна політика; об'єкти культурної спадщини; державне регулювання; інституціональне середовище.

Постановка проблеми. Інституційні перетворення у сфері охорони культурної спадщини станом на тепер можна охарактеризувати як такі, що послуговуються вектором державної політики, спрямованої на публічне управління. Утім, на жаль, у питанні впровадження винятково механізмів державного управління у сфері охорони культурної спадщини завжди було чимало гучної риторики й алармізму і менше практичної діяльності, зокрема тієї, що стосувалася б утвердження кількості (чи сукупності) інституцій, діяльність яких має бути спрямована на забезпечення повноцінного функціонування усієї пам'яткоохоронної галузі.

Оглянувши панораму наукових здобутків та зазначивши про наявні з досліджуваного

питання дискусії, спираємося на позицію, висловлену стосовно необхідності наукового пошуку відповідей на запитання, що виникли. Це засвідчує і практика, яка вже склалася. Однак, попри це, аспекти інституалізації публічного управління у сфері охорони культурної спадщини в Україні залишаються малодослідженими. Один із них якраз є темою наукової розвідки авторки. Отже, актуальність обраної теми продиктована вимогами сьогодення та зумовлена необхідністю у з'ясуванні інституціональних засад впровадження механізму публічного управління у сфері охорони культурної спадщини в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розвідки та студії, об'єктом вивчення яких стали

питання збереження об'єктів культурної спадщини, значно збагатили фонд наукової літератури з цієї проблематики. Назагал, кількість праць з теми означеного дослідження актуалізує важливість порушеної проблеми. Очевидно, що глибина цієї проблеми продовжує повсякчас цікавити науковців.

Необхідно виокремити категорію вітчизняних дослідників (Ю. С. Баланюк, В. І. Воронова, В. В. Мещерякова й ін.), які хоч і не здійснювали ґрунтовного аналізу окреслених проблем, так все-таки окремі питання державної політики у сфері охорони історико-культурного надбання та пам'яток культурної спадщини фігурували у їхніх наукових розвідках.

Вагома частина науковців у своїх напрацюваннях більшою чи меншою мірою зачіпає питання механізмів публічного управління у сфері охорони культурної спадщини, однак переважна частина досліджень сконцентрована на якійсь одній із проблем. Такого типу студії не дають змогу глибше зрозуміти суть порушеної нами у темі дослідження проблеми, що тільки вказує на складність її розв'язання. Осібно стоять над іншими проблемами у питаннях збереження культурної спадщини інституціональні засади впровадження механізмів публічного управління у сфері охорони культурної спадщини в Україні. Відповідно, сформульована тема, можливо, є не першим, проте невідкладним кроком, який зобов'язує нас звернути на неї свою дослідницьку увагу.

Мета статті. У межах фокуса наукової уваги й, власне, метою до цієї розвідки є теоретичний аналіз інституалізації публічного управління у сфері охорони культурної спадщини в Україні

Виклад основного матеріалу. У скарбниці наукової думки наявне твердження про те, що сучасні концепції інституціоналізму визнають важливість інститутів, оскільки вони мають здатність встановлювати правила поведінки в суспільстві, за інститутами залишається прерогатива встановлення рамок відбору індивіда, але при цьому вони спираються на певну систему цінностей. Тому їх можна і слід аналізувати через інтереси та поведінку людей [1, с. 3].

Без перебільшення можна сказати, що новітній етап інституалізації в Україні, як однієї з форм політико-правового процесу (як, власне, й у багатьох інших питаннях), розпочався, по суті, після Революції Гідності. Так, у результаті цих протестів на майдані Незалежності, активізовано дослідження питань щодо власної самоідентифікації, які безпосередньо пов'язані

з національною безпекою, безпекою суспільства, життям наших громадян. Власне, згідно з положеннями ст. 10 Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики», основними засадами внутрішньої політики в гуманітарній сфері (крім іншого), є відродження духовних цінностей Українського народу, захист та примноження його культурного надбання, збереження національної культурної спадщини, відродження та збереження культурної самобутності регіонів [2].

У цьому контексті також варто зазначити про положення, викладені у Доктрині національної безпеки, затвердженої Указом Президента України від 25 лютого 2017 року № 47/2017, де національними інтересами України зокрема, є збереження та примноження духовних, культурних і моральних цінностей Українського народу, зміцнення інформаційних зв'язків з українською діаспорою, сприяння збереженню її етнокультурної ідентичності [3].

Не потребує жодного доведення той факт, що одними з ключових складників інституційного забезпечення розвитку, реалізації, координації та досягнення ефективності державної політики у різних сферах (і сфера охорони культурного надбання не є винятком) стають відповідні стратегії. Так, основним планувальним документом для сталого розвитку історичних населених місць і збереження традиційного характеру історичного середовища, збереження навколишнього природного середовища та сталого використання природних ресурсів для нинішнього й майбутніх поколінь українців, стала Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 року № 695 (далі – Стратегія) [4].

У цій Стратегії запроваджено нові підходи до державної регіональної політики в новому плановому періоді. Як зазначено в Стратегії, перебуваючи у географічному центрі Європи, Україна, як поліетнічна держава, асимілювала впливи різних культур і має багатий та надзвичайно різноманітний культурний потенціал, що охоплює нерухому й нематеріальну культурну спадщину та культурні цінності. У багатовіковій історії України наша історико-культурна спадщина – це духовний, економічний і соціальний капітали надзвичайно високого ґатунку, що є головними складниками національної самоповаги й відповідного відреконструктування нашої країни на міжнародному рівні [4].

Оперативні цілі й основні завдання, що забезпечують досягнення стратегічних цілей, зокрема, завдання за напрямом «Створення умов для ефективного використання економічного потенціалу культурної спадщини», відповідно до положень Стратегії, крім іншого, мають бути вирішеними й у частині удосконалення законодавчої та іншої нормативно-правової бази, що врегульовує правові, організаційні, соціальні й економічні відносини у сфері охорони культурної спадщини, а також стимулювання розвитку державно-приватного партнерства у цій сфері.

Що ж до останнього, то в цьому напрямі мала б здійснюватися законопроектна діяльність. Так, з метою реалізації положень статті 4 Закону України від 01.07.2010 № 2404-VI «Про державно-приватне партнерство», а також окремих положень підпунктів 1 і 3 пункту 1 Указу Президента України від 18.08.2020 № 329/2020 «Про заходи щодо підтримки сфери культури, охорони культурної спадщини, розвитку креативних індустрій та туризму», було розроблено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо створення умов для реалізації проектів у сфері розвитку об'єктів культурного призначення та управління пам'ятками культурної спадщини в рамках державно-приватного партнерства» (реєстр. № 5808 від 20.07.2021) [5].

Ініціатори вказаного законопроекту зазначали, що цим нормативно-правовим актом передбачається створення правових підстав для безпосереднього збереження, підтримання у належному стані та розвитку об'єктів культурного призначення і об'єктів культурної спадщини державної та комунальної форм власності із залученням приватних інвестицій через інструменти державно-приватного партнерства для їхнього перетворення на сучасні об'єкти, що надаватимуть широкий спектр культурних і туристичних послуг. Проте восени цього року законопроект було знято з розгляду.

Як нами уже зазначалося, застосування державно-приватного партнерства щодо об'єктів культурної спадщини в Україні поки що перебуває на етапі становлення, а тому виникає потреба в розвитку й формуванні цього інституту партнерства. Водночас складна й неоднозначна економічна ситуація в Україні, політичний і збройний конфлікти, «гнучкість» та нестабільність законодавства, високий рівень корупції – чинники, що сприяють недовірі до влади, унеможливають належний рівень бюджетного фінансу-

вання об'єктів вітчизняної культурної спадщини. Усе це ставить під загрозу існування таких об'єктів, створює передумови для їхнього знищення й руйнування, не приваблює приватних партнерів, а особливо іноземних інвесторів, що своєю чергою, унеможлиблює довгострокові партнерські відносини. Державно-приватне партнерство могло б стати тим антикризовим інструментом, який зміг би зберегти та популяризувати об'єкти української культурної спадщини [6].

Зауважимо, що на державному рівні інститути, покликані опікуватися вітчизняним культурним надбанням, окрім покладених на профільне міністерство – Міністерство культури та інформаційної політики України, повноважень щодо цього, мали б з'являтися. Приміром, Постановою Кабінету Міністрів України від 24 грудня 2019 року № 1185 затверджено Положення про Державну інспекцію культурної спадщини України та Положення про Державну службу охорони культурної спадщини України [7]. Так, Державна служба охорони культурної спадщини України (Держкультспадщини), відповідно до вказаного Положення є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовує та координує Кабінет Міністрів України через міністра культури та інформаційної політики. Основними завданнями Держкультспадщини мала стати реалізація державної політики у сферах охорони культурної спадщини, а також внесення на розгляд міністра культури та інформаційної політики пропозицій щодо забезпечення формування державної політики у сферах охорони культурної спадщини, музейної справи, вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей. Однак, дію Положення про Державну інспекцію культурної спадщини України та Положення про Державну службу охорони культурної спадщини України згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2020 року № 231 було зупинено. А вже на підставі Постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 3 та Положення про Державну службу охорони культурної спадщини України втратили чинність.

Власне кажучи, авторка не розуміє, чому було ліквідовано ці два потужні центральні органи виконавчої влади, які так і не розпочали працювати (бо мета їхнього створення полягала, зокрема, у відповідальності за реалізацію державної політики й оперативному реагуванні на проблеми у сфері охорони культурної спадщини). Хочеться поставити запитання, наразі риторичне: «невже

у держави відсутнє стратегічне бачення управління культурними інституціями?».

Утім, не будемо вдаватися до подібних запитань, блукати довкола гіпотез щодо того, яким бачить держава функціонування сфери культури загалом і, пам'яткоохоронної галузі України зокрема. Звернімо краще увагу на створення повноцінних, а не декларативних інституцій. Авторка вважає, що в площині порятунку культурного надбання, вироблення й реалізації політики в цій сфері неабиякий позитивний результат матиме взаємодія держави з інститутами громадянського суспільства. Серед інституціональних форм такої взаємодії потрібно зазначити про залучення громадськості до процесів управління та контролю в пам'яткоохоронній галузі. Адже здійснення політики у сфері культури та прийняття рішень відкриті для громадськості й передбачені у чинному законодавстві. Так, відповідно до ст. 11 Закон України «Про охорону культурної спадщини» [8], підприємства усіх форм власності, заклади науки, освіти та культури, громадські організації, громадяни сприяють органам охорони культурної спадщини в роботі з охорони культурної спадщини, можуть встановлювати шефство над об'єктами культурної спадщини з метою забезпечення їх збереження, сприяють державі у здійсненні заходів з охорони об'єктів культурної спадщини і поширенні знань про них, беруть участь у популяризації культурної спадщини серед населення, залучають громадян до її охорони. Окреслене розуміння важливості даного питання наочно демонструє потребу запровадження механізму нагляду та спостереження за технічним станом об'єктів культурної спадщини представникам громадськості, зокрема, громадськими інспекторами, у тому числі, делегувавши їм частину повноважень у питаннях збереження цих об'єктів.

Формування позитивної громадської думки про необхідність дбайливого використання культурного надбання уособлено у законопроекті про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за руйнування та знищення нерухомої культурної спадщини і порушення традиційного характеру середовища (реєстр. № 4562) (далі – законопроект № 4562) [9]. Автори законопроекту № 4562 запропонували доповнити Закон України «Про охорону культурної спадщини» відповідною статтею про громадських інспекторів (тобто громадський контроль) у сфері охорони культурної спадщини. Так, громадський контроль у сфе-

рі охорони культурної спадщини мають здійснювати громадські інспектори з охорони культурної спадщини з метою спостереження за станом зберігання та використання пам'яток, їхніх територій, охоронюваних археологічних територій, збереження традиційного характеру середовища зон охорони, історичних ареалів населених місць згідно з Положенням про громадський контроль, яке затверджує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони культурної спадщини.

Доволі ґрунтовний аналіз стану правового регулювання залучення громадськості до сфери охорони культурної спадщини уже було нами здійснено [10–11]. Так, авторка наголошувала, аргументувала й обґрунтовувала потребу в законодавчому врегулюванні правової діяльності громадськості у сфері охорони культурної спадщини, неурядових інституцій – інституту громадських інспекторів. При цьому авторка цієї статті зазначала, що правове врегулювання створення, впровадження та діяльності громадських інспекторів станом на сьогодні є більш ніж актуальне.

Авторка не безпідставно вважає, що громадський контроль необхідний (хоча б з превентивних міркувань!) для запобігання та нівелювання імовірних непоправних наслідків порушення законності утримування об'єктів культурної спадщини. Адже такий вид контрольної діяльності з боку громадських інспекторів спроможний не просто бути ефективним у питаннях, які стосуються збереження культурного надбання, а й запобігти несприятливим можливим наслідкам, що можуть виникнути від недолугого утримування цих об'єктів. Проголошуючи цю тезу як основоположну засаду, вважаємо, що сфера охорони культурної спадщини потребує інституту громадських інспекторів. Зважаючи на вказане, у довгостроковій перспективі (*longue durée*) налагодження взаємодії між державним і громадським секторами у частині здійснення громадського контролю у питаннях охорони культурної спадщини, шляхом прийняття відповідних нормативно-правових актів або закріплення окремих положень щодо цього у вже чинних, сприятиме не тільки ефективності процесу вироблення державної політики у цій сфері, а й позитивно впливатиме на швидкість, якість і результати реалізації прийнятих державно-управлінських рішень у пам'яткоохоронній галузі [11, с. 5–6].

Отже, проаналізувавши інституалізацію державного управління у сфері охорони культурної спадщини в Україні, доходимо висновку, відповідно до якого не безпідставно вважаємо, що інституціональним забезпеченням повноцінного функціонування пам'яткоохоронної сфери має бути синергія забезпечення єдності компетентних інституцій із одночасним застосуванням законодавчого підґрунтя (що обумовлює й огранює юридичні параметри цієї сфери) задля формування відповідного правового поля та модернізації всієї системи суспільних відносин у цій сфері. Інституційна основа таких відносин має, по суті, формуватися коштом державних структур (утім, не лише). Зміцнення, розширення та наповнення іншими формами взаємодії також має бути. Й у цих питаннях важливу роль можна відвести, зокрема, інституціям громадянського суспільства (громадським організаціям, інститутам освіти, науки, культури тощо).

Висновки і пропозиції. Ґрунтуючись на викладеному контексті та власних спостереженнях, можна зробити такі теоретичні узагальнення та висновки.

1. Об'єкти культурної спадщини – без перебільшення охоплюють ключові виміри людського життя: суспільний, духовний, культурний, історичний. І пояснити це можна тим, що кожна з наук, як-от: культурологія, філософія, соціологія, право, закономірно розглядає вказані об'єкти в кордонах свого предметного поля. Така багатовекторність зумовлює особливості вивчення інституалізації публічного управління у вказаній сфері в межах науки державного управління.

Ураховуючи розмаїття напрацювань наукової думки серед дослідників у цьому питанні, маємо можливість сформулювати засадничу для власної наукової розвідки тезу, осердя якої полягає у тому, що культурне надбання без перебільшення є тим стратегічним ресурсом кожного цивілізованого суспільства, завдяки якому цінності цього суспільства набувають нового змісту. Такі об'єкти – це інструментарій, покликаний стати проміжною ланкою, що пов'язує минуле із сьогоденням. Отож, завданням органів влади, які здійснюють повноваження у сфері охорони культурної спадщини є обрання тих напрямів, які попри всі бюрократичні коридори, не дадуть згубитися у небутті культурному надбанню України.

2. Увиразнення набуває думка, що процес інституалізації хоча і розпочато, проте відбувається певне поступальне його гальмування. Причини цього криються у відсутності вираженої

та нормативно прописаної управлінської вертикалі, позаяк ключову функцію охорони культурної спадщини покладено на профільне міністерство, центральні органи виконавчої влади, місцеві органи державної влади й органи місцевого самоврядування (локальний рівень), які відповідальні за регіональний розвиток цієї сфери. Подібний підхід на практиці призводить до хаосу, породженого різним статусом вказаних суб'єктів і, відповідно, неузгодженістю їхніх повноважень, дій та відповідальності. Структурно таку інституційну базу потрібно визначати стратегічно, аби інституційне забезпечення здійснювалося не просто органами державної влади, на регіональному чи місцевому рівні, а мало в підсумку докладених зусиль закріплення органічної форми взаємодії та співіснування для задоволення суспільної потреби як кінцевого результату процесу їхньої діяльності – захисту й охорони об'єктів вітчизняної культурної спадщини.

3. Оскільки залежно від міри пізнання суспільством власної самобутності, зазнає змін і законодавство, виникає потреба в усуненні наявних спірних моментів у законодавчій, правозастосовній і судовій практиці. І хоча ставлення до всіх державних ініціатив, спрямованих на подолання цілого оберемку правових проблем у сфері культури позитивне, варто докласти чимало зусиль, аби нововведення не були малопомітними, декоративними, туманними, не життєздатними. Відповідно, інституалізацію публічного управління у пам'яткоохоронній галузі потрібно проводити через суб'єктну ідентифікацію, де крім первинних регуляторних інституцій прямої дії будуть виступати і ті, які можуть артикулювати інтереси держави у збереженні культури як ідентифікатора глибинності смислів. Тож діяльність усієї системи органів державної влади й органів місцевого самоврядування, має забезпечувати належне та ефективне функціонування реалізації державної політики у сфері охорони й захисту об'єктів культурної спадщини. До цієї діяльності неодмінно мають бути залучені усі заінтересовані у цій меті сторони.

4. У справі охорони культурного надбання з практичного досвіду значущу роль відіграють неурядові інституції. Йдеться про різноманітні громадські об'єднання. Залучення небайдужої громадськості до пам'яткоохоронної діяльності має стати недефективним механізмом контролю, здатним допомогти акумулювати інтереси тих небайдужих громадян, у кого пробудився інтерес до власної культурної самобутності,

та тих, хто розуміє важливість охорони, захисту й збереження вітчизняного культурного надбання. Тож ці й інші тези дають змогу маніфестувати ідею впровадження механізму публічного управління у сфері охорони культурної спадщини, інституту громадських інспекторів як доволі перспективного самоврядного утворення.

Список використаної літератури:

1. Дорошенко В. С. Інституціональні засади досліджень у системі державного управління. *Теорія та практика державного управління*. 2015. Вип. 4(51). С. 1–5.
2. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики : Закон України від 01.07.2010 № 2411-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/2411-17#Text> (дата звернення: 13.11.2022).
3. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України» : Указ Президента України від 25.02.2017 № 47/2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/47/2017#Text> (дата звернення: 13.11.2022).
4. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки : постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/695-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 13.11.2022).
5. Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо створення умов для реалізації проєктів у сфері розвитку об'єктів культурного призначення та управління пам'ятками культурної спадщини в рамках державно-приватного партнерства : URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=72577 (дата звернення: 13.11.2022).
6. Менська О. А. Використання державно-приватного партнерства як цивільно-правового способу збереження об'єктів культурної спадщини. *Актуальні питання правової теорії та юридичної практики* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 7–8 серпня 2015 року). Одеса : Громадська організація «Причорноморська фундація права», 2015. С. 44–46.
7. Про затвердження положень про деякі центральні органи виконавчої влади у сфері культури та внесення змін до Положення про Міністерство культури, молоді та спорту України : Постанова Кабінету Міністрів України від 24.12.2019 № 1185. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/1185-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 13.11.2022).
8. Про охорону культурної спадщини: Закон України від 8.06.2000 № 1805-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14#Text> (дата звернення: 13.11.2022).
9. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за руйнування та знищення нерухомої культурної спадщини і порушення традиційного характеру середовища : проєкт Закону України реєстр. №4562 від 30.10.2020. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=70778 (дата звернення: 13.11.2022).
10. Менська О. А. До питання про впровадження інституту громадських інспекторів у сфері охорони культурної спадщини. *Sectoral research XXI: characteristics and features: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the II International Scientific and Theoretical Conference* (Vol. 1), October 15, 2021. Chicago, USA: European Scientific Platform. С. 24–26.
11. Менська О.А. Інститут громадських інспекторів у сфері охорони культурної спадщини як інструмент громадського контролю в Україні. *Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток»*. 2021. № 11. С. 1–6. URL : http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/11_2021/40.pdf (дата звернення: 13.11.2022).

Menska O. A. Institutionalization of public management in the field of cultural heritage protection in Ukraine

Progressive terminological definition of topical issues, legislative omissions, indirect expression of scientific thought and its allegoricalness lead to rethinking or clarification of individual research positions, including on the implementation of the mechanism of public administration in the field of cultural heritage protection in Ukraine. The author expressed the opinion that the process of institutionalization, although it has begun, is undergoing a certain deceleration.

As a result of a theoretical analysis of the institutionalization of public administration in the field of cultural heritage protection, we can talk about the creation of a sustainable mechanism for the interaction of state authorities, local governments and the public.

Cultural heritage objects with a multidisciplinary status are the subject of study not only in the sciences of public administration, jurisprudence, but also in such areas of scientific knowledge as: sociology, cultural studies, philosophy, etc. Indeed, cultural heritage is an object of study in various branches of scientific knowledge, and the aggravation of the problem of its preservation is hidden or openly heard in many scientific sources from different fields. And this is facilitated by the current egregious situation with the technical condition of many objects of national cultural heritage. The paper emphasizes that the institutional support for the full functioning of the sphere of monuments

protection should be a synergy of ensuring the unity of competent institutions. At the same time, non-state institutions, including various public associations, can play a significant role in the preservation of cultural monuments.

Accordingly, the importance of involving a caring public in the protection and protection of cultural heritage objects was noted, which can become an effective control mechanism that can help in the protection, protection and preservation of cultural identity materialized in cultural heritage objects.

Thus, this and other theses allow us to support the author's idea of introducing such an extremely necessary element as the public into the mechanism of state administration in the field of cultural heritage protection.

Key words: *state policy; objects of cultural heritage; state regulation; institutional environment.*